

NIET DOEN

- Veel zetten doen met dezelfde pion
- Pionnen zetten zonder plan
- Pionnen ongedekt laten staan
- Stukken op het beginveld laten staan
- Veel zetten doen met de dame
- Stukken op een ongedekt veld zetten

ONTWIKKEL SNEL AL JE STUKKEN

- 1 Zet je stukken op een veilig veld
- De koning moet rokeren.
- Door je pionnen te zetten maak je ruimte voor je andere stukken
- Met pionnen en stukken probeer je het centrum te bezetten.
- Als je het centrum controleert, sta je beter.

VOER DE ROKADE UIT

- 2 De koning krijgt een veilige plek waar hij stukken niet in de weg staat
- Rokeer aan de veilige kant, waar je voorlopig niet wordt aangevallen
- De gerokeerde toren staat al goed voor het gevecht om het centrum
- De pionnen voor de gerokeerde koning moeten deze beschermen

WELK STUK MOET JE ZETTEN EN WANNEER?

- Ontwikkel eerst al je stukken. Liefst met één zet per stuk.
- 3 Als een stuk wordt aangevallen, dan moet je uiteraard verdedigen.
- De dame kun je beter pas laat aan de strijd laten meedoen.
- Je tegenstander kan de dame aanvallen en tegelijk de stukken ontwikkelen.
- De dame is veel te kostbaar om snel te verliezen.
- De koning moet voorlopig niet meedoen, pas in het eindspel.

ZET DE STUKKEN VLAKBIJ HET CENTRUM

- 4 Paarden moeten dus niet aan de rand staan,
- Lopers kunnen ook op de lange diagonaal gaan staan.
- Torens staan goed op de c-, d-, e- of f-lijn.

BEN ZUINIG MET PIONZETJES

- 5 De pionnen helpen in aanval en verdediging
- De pionnen kunnen niet meer achteruit.
- De pion is langzaam en daarom kwetsbaar.

GA NIET TE VROEG AANVALLEN

- Zorg dat je stukken veilig staan.
- Werken je stukken samen? Dekken ze elkaar?
- Aanvallen doe je met veel stukken samen.
- Anders kan de tegenstander makkelijk verdedigen.

TIPS:

- Staat je koning veilig?
- Kijk of je stukken op een veilig veld staan.
- Werken de stukken goed samen, dekken ze elkaar.
- Dat geldt natuurlijk ook voor de pionnen.
- Pak met je pionnen velden af van de tegenstander.
- De dame kan beter pas laar aan de aanval meedoen.

BELANGRIJKE TIPS STAAN HIERBOVEN

LET OP

OPMERKINGEN OVER DE PIONNEN

- Waar de pionnen moeten gaan staan is niet eenvoudig uit te leggen.
- De pionnen moeten andere stukken helpen bij aanval of verdediging.
- Een rij pionnen verdedigt tegen aanvallers en pakt ruimte af.
- Pionnen die diagonaal met elkaar zijn verbonden vormen een keten.
- Deze keten (of ketting) is heel sterk want de pionnen dekken elkaar.
- Een pion die dreigt te promoveren is heel wat meer waard dan één punt.

